

Список використаних джерел:

1. Кримінально-процесуальний кодекс України. – К. : 2001.
2. Криміналістична техніка : навч. посібник / Кол. авторів; За ред. А.В. Кофанова. – К. : «КИЙ». – 2006. – 456 с.
3. Криміналістика (криміналістична техніка) : курс лекцій / К82 П.Д. Біленчук, А.П. Гель, М.В. Салтевський, Г.С. Семаков. – К. : МАУП, 2001. – 216 с. – Бібліогр. : с. 211-212.
4. Усов А.И. Методы и средства решения задач компьютерно-технической экспертизы : учебное пособие. – М. : ГУ ЭКЦ МВД России, 2002. – 200 с.
5. Комп'ютерно-технічна експертиза (загальна частина): Методика / ДНДЕКЦ МВС України; Уклад. К.М. Ковальов, С.М. Корнійко, В.О. Княздвірський. – К., 2007.

ВИДИ І ЗАВДАННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Юсіфлі Б. Т., студент 3-го курсу навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Комп'ютерно-технічна експертиза – самостійний рід судових експертиз, що відноситься до класу інженерно-технічних експертиз. КТЕ проводиться з метою: визначення статусу об'єкта як комп'ютерного засобу, виявлення та вивчення його ролі в розслідуваного злочині, а також отримання доступу до інформації на носіях даних з наступним всебічним її дослідженням.

Предмет КТЕ – факти та обставини, що встановлюються на основі спеціальних знань про технології розробки та експлуатації комп'ютерних засобів для реалізації інформаційних процесів.. Відповідно виділяються: апаратно-комп'ютерна експертиза; програмно-комп'ютерна експертиза; інформаційно-комп'ютерна експертиза. Крім того, досить виправданим видається введення ще одного виду КТЕ – комп'ютерно-мережевої експертизи. Такий поділ на види КТЕ найбільш повно охоплює технологічні

особливості, експлуатаційні властивості об'єктів експертизи, що пред'являються для досліджування. Дана класифікація дозволяє вже на ранніх етапах становлення експертизи диференційовано підійти до розробок методів і методик експертного дослідження. Коротко розглянемо кожен з видів КТЕ.

Сутність апаратно-комп'ютерної експертизи полягає в проведенні дослідження технічних (апаратних) засобів комп'ютерної системи. Предметом даного виду КТЕ є факти і обставини, що встановлюються на основі дослідження закономірностей експлуатації апаратних засобів комп'ютерної системи – матеріальних носіїв інформації про факт кримінального правопорушення.

Для проведення експертного дослідження програмного забезпечення призначається такий вид КТЕ, як програмно-комп'ютерна експертиза. Її видовим предметом є закономірності розробки (створення) та застосування (використання) програмного забезпечення комп'ютерної системи, представленої на дослідження з метою встановлення істини у кримінальному провадженні. Метою програмно-комп'ютерної експертизи є вивчення функціонального призначення, характеристик і реалізованих вимог, алгоритму та структурних особливостей, поточного стану представленого на дослідження програмного засобу комп'ютерної системи.

Інформаційно-комп'ютерна експертиза (даних) є ключовим видом КТЕ, так як дозволяє завершити цілісне побудова доказової бази шляхом остаточного вирішення більшості діагностичних та ідентифікаційних питань, пов'язаних з комп'ютерною інформацією. Метою цього виду є пошук, виявлення, аналіз і оцінка інформації, підготовленої користувачем або породженої (створеної) програмами для організації інформаційних процесів в комп'ютерній системі.

Особливе місце в комп'ютерно-мережевої експертизі займають експертні дослідження у кримінальних провадженнях, пов'язаних з інтернет-технологіями. Об'єкт застосування спеціальних пізнань КТЕ може бути досить різним – від

комп'ютерів користувачів, підключених до Інтернету, до різних ресурсів постачальника мережеских послуг (провайдера Інтернет) та інформаційних послуг (електронна пошта, служба електронних оголошень, телеконференції, WWW-сервіс і пр.), що надаються ними. У зв'язку зі стрімким розвитком сучасних телекомунікацій та зв'язку, відокремлення предмета досліджень в комп'ютерно-мережевої експертизі можна виділити телепатичну експертизу. Предметом телепатичної експертизи є фактичні дані, що встановлюються на основі застосування спеціальних наукових пізнань при дослідженні засобів телекомунікацій як матеріальних носіїв інформації про факт чи подію кримінального правопорушення.

Практичний досвід показує, що розглянуті вище основні види КТЕ при проведенні більшості експертних досліджень застосовуються комплексно і, найчастіше, послідовно. Тому в даний час в постанові на проведення судової експертизи доцільно вказувати родові найменування експертизи, тобто «призвести судову комп'ютерно-технічну експертизу».

Крім того, в ході ряду суміжних досліджень іноді виникає потреба в спеціальних знаннях і з інших наукових областей. Так, наприклад, йде справа з вирішенням завдань зняття парольного захисту, отримання доступу до закодованих даними, виявленням в ході проведення експертного дослідження, розшифровки інформації з ушкодженою структурою даних, всебічного аналізу різних криптографічних алгоритмів, програм і апаратних засобів. Цей напрямок експертної діяльності тісно пов'язане з самостійною областю досліджень – криптографією і захистом інформації.

Уявляється, що наведена класифікація видів і завдань КТЕ підвищує об'єктивність отримання відомостей про факти з кримінального провадження і ефективність встановлення обставин, важливих для розслідування і судового розгляду. Важливо, що при експертному вирішенні завдань досліджуються не тільки властивості і стан об'єкта КТЕ, а й механізм, процеси та

дії за результатами застосування (використання) комп'ютерних засобів.

Розглянуті вище завдання КТЕ можуть бути деталізовані також і для кожного етапу експертного дослідження (стадії експертизи). Експертні завдання КТЕ конкретизуються при проведенні певної експертизи. Вони не тотожні питанням, сформульованим у постанові. Іноді кілька питань, поставлених перед експертом, спрямовані, по суті, до вирішення одного експертного завдання. І навпаки, одне питання може вимагати вирішення двох і більше самостійних завдань. Особливо слід звернути увагу на те, що на сучасному методичному та організаційному рівні КТЕ практично тільки невеликий перелік зазначених завдань може бути викришений. Більшість же експертних завдань можуть вирішуватися поки тільки в окремих випадках або за умови подальшого розвитку експертних методів і засобів. У кожній конкретній слідчій ситуації рекомендується попередньо узгодити коло завдань і питань, що ставляться на вирішення експерта.